

Avdelning Vingens utvärdering för vårterminen 2011

Personal

Jennie 100%

Anki 100%

Margareta 50% (ht- Christer och vt- Elvira vik.)

Barn

Hösten 2010 med 13 barn. Två barn skolades in.

Tre barn började i januari. Ett barn slutade medan ett annat barn flyttade över till fjädern, antalet barn på våren blev 14.

Gemensamt fokus

Vad ville vi?

I våra diskussioner har vi kommit fram till att det som vårt gemensamma fokus ”olikheter” står för, har en mycket central roll i en människas liv. Vi tänker då på att kunna förstå och använda sig av grundläggande begrepp inom den sociala kommunikationen. I texten nedan kommer exempel.

Vi tyckte också att det var viktigt att det gemensamma fokuset skulle genomsyra både barnens och vår hela vardag här på förskolan, och inte bara under projektiden.

Arbetet har från starten av fokuset utvecklats i tre steg:

Först inriktade vi oss på att barnen skulle bli medvetna om varandra och varandras olikheter.

Därefter ville vi att barnen skulle acceptera varandras olikheter och ta till vara dessa.

Nu ville vi fördjupa den sociala kommunikationen ytterligare. Och lade vikten på tvåvägskommunikationen, både på mottagaren och sändaren. Utifrån detta formulerade vi tre mål:

- **Vi vill att barnen upplever det som meningsfullt att berätta eller visa något för sina kompisar.**
- **Vi vill att barnen visar respekt mot varandra genom att lyssna aktivt på sin kompis som vill berätta eller uttrycka något.**
- **Vi vill att barnen ska få uppleva positiv respons på det de berättar eller uttrycker.**

Så här gjorde vi på hösten

För att ge barnen goda förutsättningar för att mötas och kommunicera med varandra, valde vi, att i projektet, arbeta i fyra små grupper. Det kändes också viktigt att tillgodose olika behov hos barnen och även få med olika temperament/karaktärer i varje grupp.

Vi ville även ge oss pedagoger tid att hinna observera och kunna vara mer mentalt närvarande i barnens processer.

Grupperna bestämdes utifrån aktuella intressen; drama-, djur-, form- och utforskargrupp. Dramagruppen arbetade gemensamt fram en saga som de inte bara dramatiserade till musik utan också ritade och gjorde till en sagobok. Barnen i djurgruppen började med att mötas kring intresset för sniglar. De skapade bl a ett djurum och konstruerade mycket med lera. I formgruppen studerade man och samtalade om olika former som de såg i sin omgivning. Några barn fick utforska förskolans miljö, t ex ateljén och de material som fanns där.

Vi hade med oss tre frågor som stöd i vårt arbete:

- Att få reda på barnens olika kompetenser, och hur de eventuellt påverkas av miljön och barnkonstellationer.
- Hur kan vi få barnen att se/uppmärksamma varandras olikheter?
- Hur kan vi utmana varje barn och hur kan vi hjälpa barnen att dra nytta av varandras kompetenser/olikheter?

Hur blev det?

Efter höstens arbete upplevde vi att barnen hade fått en större acceptans för varandra och lade mindre tid på att försöka hävda sina ståndpunkter gentemot varandra. De hade mycket lättare för att godta och uppskatta varandras olika idéer och lösningar, och frågade allt oftare varandra om hjälp. Vi såg att våra mål återspeglade sig även i andra situationer än projektarbete, t.ex bad de spontant kompisar om hjälp vid på/avklädning, att nå saker, hjälp vid balansgång, hämta saker, öppna dörrar för minde barn. De hade också en större tolerans för att dela på saker, tex kan de vara flera som tillsammans bygger pusslet än som tidigare då det var ”JAG” som hade det.

Linn och Hanna går in i ateljén för att måla. Linn skyndar sig till förkläderna och säger ”jag hjälper dig Hanna”. (Linn vet att Hanna inte klarar förklädet).

Vi har många gånger under hösten sett hur viktigt det är för barnen att få ha kompisar att lära och inspireras av. I en grupp, när vi spelade en viss dramatisk musik, så reagerade ett barn med rädsla medan ett annat barn reagerade med positiv entusiasm och inspiration. Efter ett par gånger hade rädslan släppt hos det ”rädda” barnet och hon deltog nu istället aktivt i dramaleken.

Vid ett annat tillfälle såg vi hur ett ”tvekande” barn blev meddraget av ett annat barn som behöver hans hjälp i en aktivitet, och som därefter sen kunde fortsätta på egen hand. Ett tredje exempel är där ett barn som är mer impulsiv och snabb får träna att stanna upp och lyssna, medan det andra barnet fick tid att i språk uttrycka sig.

Så här gjorde vi på våren

I januari upplevde vi att barnen nu blivit mer trygga i sin personlighet och hänsynsfulla mot varandra. De var bra på att leka i olika konstellationer och tillåta varandra att gå in och ut i lekar. Sakta men säkert kunde de nu enas kring en gemensam aktivitet men hade fortfarande lite svårt att lyssna på varandras tankar/idéer. Vi valde därför att fokusera på att ge barnen olika tillfällen för att utveckla sin kommunikation på ett djupare plan i mötet med varandra. Det kunde ske genom att vi uppmärksammade barnen på hur viktigt kroppsspråket är; ha ögonkontakt, vända sig emot den som talar, läsa av gester (även ett litet barn måste bli lyssnat på). Vi uppmuntrade barnen att ställa frågor till varandra om det man undrade, och inte fråga via oss vuxna. Vid t.ex läsvidan gav vi barnen tillfälle att i tur och ordning få berätta om vad de såg, hörde, upplevt etc. Ett annat tillfälle var våra ”magiska glasstenar”. Här fick barnen, en i taget, ta en sten och ”titta in i” och sedan berätta vad de såg, och det kunde t.ex bli en sång. Dessa stenar var något som barnen ofta spontant bad om att få ta ner, och satte sig på mattan med några kompisar och ”turades om”.

”Målet är att varje barn utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöka förstå andras perspektiv.” (Lpfö – 98)

Även den här terminen fortsatte vi med att jobba i fyra grupper, fast nu under ett gemensamt tema: konstbilder.

Vi började projektet med att välja ut fyra stycken bilder som vi trodde skulle inspirera barnen på många olika vis. Barnen fick i grupper om två, noga studera bilderna och därefter välja ut sin bild att berätta kring. För att barnens specifika berättelser skulle uppmärksammas valde vi att intervjua barnen vid två tillfällen. Berättelserna låg sedan till grund för deras fortsatta arbete. Projektgrupperna baserades på barnens val av bild: fisk-, hus-, cirkus- och hund/bock/ko-grupp.

”Målet är att varje barn utvecklar intresse för bilder. Samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa.” (Lpfö -98)

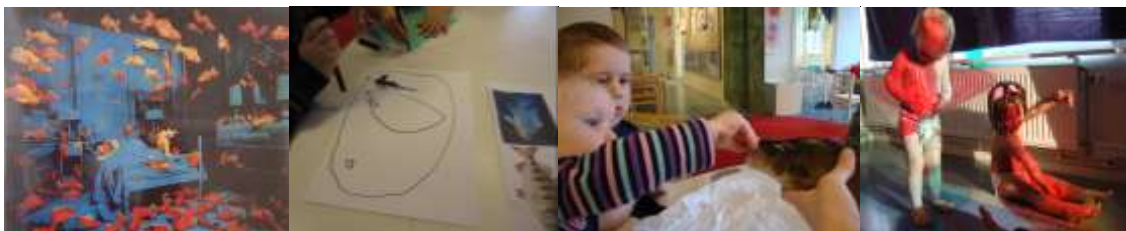
Cirkusgruppen: Med inspiration ifrån konstbilden byggde vi upp en miljö som baserades på barnens berättelser. Barnen såg bl.a en cirkus, tågräls med tåg, kompisar och en dinosaurie. De arbetade bl.a med papper maché, ritade, målade, klistrade och inför tågrälsbygget gjordes en utflykt för att studera hur en räls ser ut.

Husgruppen: Barnen relaterade till sitt eget boende. De tänkte alla att de bodde i huset på bilden och vi beslutade därför att bygga huset. Därefter fick var och en konstruera sin egen lägenhet som sattes in i huset. Genom samtal i gruppen gick de från uppfattningen att huset på bilden var bara "MITT" hus där "MIN" familj bor till "vårt hus", gruppens gemensamma hus. När ett lejon utan att de visste om det flyttat in i huset blev de först lite upprörda men så småningom bjöds det genom leken in till de andra i huset.

Fiskgruppen: I alla barnens berättelse var fiskarna det centrala. Barnen gjorde bl.a ett besök till saluhallen för att köpa/studera en riktig fisk, och i omgångar rita och tillverka fiskar på olika vis. Allt eftersom de gjorde nya upptäckter så tillkom också fler detaljer. Deras egna fiskbilder användes också för att med oh-projektorn kunna uppleva att själv vara i ett "fiskstim"

Hund/Ko/bockgruppen: Här var figurerna i bilden det viktiga och de konstruerade en flanellograf där de fick möjlighet att med bilder dramatisera sina egna berättelser, och berätta för sina kamrater. De gjorde också var sin sagobok, skapade i lera och bild.

"Målet är att varje barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild rörelse, sång och musik, dans och drama." (Lpfö -98)

Hur blev det?

Barnen visade stort intresse och motivation att arbeta i sina grupper men också delaktighet i de andras projekt. En anledning till det senare är att vi hittat bra och regelbundna tillfällen för barnen att delge varandra sitt arbete. Det kunde t ex vara på samlingar där de fick berätta/visa vad de gjort. Men barnen fick också möjlighet att vid några tillfällen få göra/prova på samma uppgift som någon annan grupp gjort. Det kunde vara att undersöka en fisk eller tillverka en fisk, att leka att man bor i huset eller åka tåg till cirkusen. Nyfikenheten och intresset väcktes så att spontana frågor uppkom under dagen. Vi hör att samtalen blivit mer avancerade och omfattande, det är ett större givande och tagande och de ger varandra utrymme för att uttrycka sig. De har nu en ännu större tolerans för varandras idéer och agerande och är mer delaktiga i att "lösa" problem eller oenighet.

Analys

När vi nu ser tillbaka till fokusets början kan vi se att vi har hållit en tydlig linje. De här åren har gett barnen en fantastisk utveckling i den sociala kompetensen och kommunikationen. Barngruppen präglas av mycket värme och omtanke och de kan leka med vem som helst i gruppen. Vi tror att det bygger på att de nu ser positiva sidor hos alla. Genom våra ingående diskussioner i arbetslaget har vi funnit ett gemensamt sätt att lyfta de här frågorna med barnen, både i projekt och övrig tid. Vi har ännu mer renodlat vårt bemötande mot barnen för att lyfta fram deras egen kompetens och också sporra till mer initiativ till kommunikation. Vi är mer avvaktande med att hjälpa till eller ge rätt svar. Vi väntar in, ger mer tid och uppmanar till att be kompis om hjälp. Vi ser att de nu tillsammans ger förslag på, för barnen, ganska komplicerade lösningar.

Vi har utvecklat vårt dokumenterande genom att använda flera metoder och utvärderat vår skriftliga dokumentation.

En nackdel vi ser är de fyra grupperna som tagit mycket tid i anspråk. Det har ibland varit svårt att hinna med både planering och dokumentation. Trots allt tog vi under våren beslutet att även då jobba i fyra grupper, för att vi ansåg att barnens behov var viktigare. Som arbetslag känns vi än mer sammansvetsade. Mycket tack vare att vi kan vara öppna och ärliga i våra diskussioner. Att en i arbetslaget nu bara arbetat 50 % har ibland inneburit stress och frustration men öppenheten där har stärkt oss ytterligare. Samarbetet med fjädern känns också bra och den gemensamma träffen med Kristina Mansfeldt har bidragit till att vi lärt känna varandra än mer.

Föräldrasamverkan

Vi upplever att vi har ett bra samarbete och en öppen dialog med våra föräldrar, samtal vid hämtning och utvecklingssamtal.

På föräldramötet fick vi positiv respons på att vi hade lagt så stor vikt på tvåvägs kommunikationen. Det var många föräldrar som berättade händelser hemifrån där de nu kunde förstå uppkomsten. Barnen har på olika vis tydligt uttryckt sin "rätt att bli hörd": "*Nu får du lyssna på mig, det är jag som pratar*", "*Nu pratar jag med dig*" (några barn har också vänt sin förälders ansikte mot sitt för att verkligen vara tydlig.)

Idéer och tankar inför nästa år

Inför nästa termin vill vi hitta mer plats och tid för dokumentation riktad till barnen.

Det skulle vara roligt att arbeta utifrån ett ämne, t.ex teknik, med hela barngruppen, inga fasta grupper. Att hitta nya sätt att dokumentera/synliggöra lärandet.

Hur kan man utveckla utvecklingssamtalen?